

**Uwagi do ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty
oraz o zmianie niektórych innych ustaw
(druk nr 386)**

1. Delegacja do wydania rozporządzenia określona w art. 4a ust. 2 pkt 1 nie zawiera wytycznych dotyczących treści tego aktu wykonawczego i nie jest możliwe ich zrekonstruowanie na podstawie innych przepisów ustawy, co stanowi naruszenie art. 92 Konstytucji RP. Wymóg sformułowania wytycznych dotyczących treści rozporządzenia oznacza konieczność ustalenia wskazówek dotyczących materialnego kształtu regulacji, która ma być zawarta w rozporządzeniu, w tym przypadku wskazań wyznaczających kierunek rozwiązań przy określaniu minimalnych wymagań oprogramowania zabezpieczającego.

PROPOZYCJA POPRAWKI:

...) w art. 1 w pkt 1, w art. 4a:

- a) w ust. 2 w pkt 1 po wyrazie "uczniów" dodaje się wyrazy ", biorąc pod uwagę konieczność działania oprogramowania w systemach operacyjnych powszechnie użytkowanych na terenie kraju oraz z uwzględnieniem zasady równego traktowania różnych platform systemowych",
- b) w ust. 3 skreśla się wyrazy "w wersjach działających w systemach operacyjnych powszechnie użytkowanych na obszarze kraju, z uwzględnieniem zasady równego traktowania różnych platform systemowych";

2. Ustawa przekazuje zadania w zakresie przygotowania i przeprowadzania egzaminów eksternistycznych Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i okręgowym komisjom egzaminacyjnym. Wprowadzenie powyższego rozwiązania skutkuje koniecznością analizy niektórych przepisów w celu ustalenia, czy nie jest konieczne dokonanie ich zmian jako merytorycznych konsekwencji tego rozwiązania. Uwaga ta dotyczy:

- art. 9c ust. 2 pkt 8 ustawy o systemie oświaty, który nakłada na okręgowe komisje egzaminacyjne obowiązek współpracy z kuratorami oświaty w sprawach związanych z przeprowadzaniem sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1; wydaje się, iż analogiczny obowiązek współpracy powinien dotyczyć spraw związanych z przeprowadzaniem egzaminów eksternistycznych,
- art. 9c ust. 3 pkt 4 ustawy o systemie oświaty. Przepisy te określają wymagania, jakie musi spełniać osoba ubiegająca się o wpis do ewidencji egzaminatorów, m.in. ukończyć z wynikiem pozytywnym szkolenie dla kandydatów na egzaminatorów organizowane przez okręgową komisję egzaminacyjną, zakończone egzaminem ze znajomości zasad przeprowadzania i oceniania sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1. Skoro egzaminatorzy będą uczestniczyli również w egzaminach eksternistycznych, to wydaje się, iż znajomość przeprowadzania i oceniania tych egzaminów powinna zostać uwzględniona jako przesłanka wpisu do ewidencji egzaminatorów;
- art. 9c ust. 5 pkt 2 lit. b i c – wydaje się, iż przesłanką wykreślenia z ewidencji egzaminatora powinno być – obok nieusprawiedliwionego nieuczestniczenia w pracach dotyczących przeprowadzania sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1, do których egzaminator został wyznaczony przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, również nieuczestniczenie w pracach dotyczących przeprowadzania egzaminów eksternistycznych, oraz nieprzestrzeganie przepisów dotyczących zarówno przeprowadzania sprawdzianu i egzaminów wymienionych w art. 9 ust. 1, jak i przepisów dotyczących egzaminów eksternistycznych.

PROPOZYCJE POPRAWEK:

...) w art. 1 w pkt 3 w lit. a dodaje się tiret trzecie w brzmieniu:

"- pkt 8 otrzymuje brzmienie:

"8) współpraca z kuratorami oświaty właściwymi ze względu na zasięg terytorialny komisji w sprawach związanych z przeprowadzaniem sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1, a także doskonaleniem nauczycieli w zakresie diagnozowania, oceniania, egzaminowania i badania osiągnięć edukacyjnych uczniów.";

...) w art. 1 w pkt 3 po lit. b dodaje się lit. c i d w brzmieniu:

"c) w ust. 3 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

"4) ukończyła z wynikiem pozytywnym szkolenie dla kandydatów na egzaminatorów organizowane przez okręgową komisję egzaminacyjną, zakończone egzaminem ze znajomości zasad przeprowadzania i oceniania sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1 oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1.",

d) w ust. 5 w pkt 2 lit. b i c otrzymują brzmienie:

"b) nieusprawiedliwionego nieuczestniczenia w pracach dotyczących przeprowadzania sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1, do których egzaminator został wyznaczony przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej,

c) nieprzestrzegania przepisów dotyczących przeprowadzania i oceniania sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1;"

...) w art. 9 w pkt 1 wyrazy "art. 9c ust. 2 pkt 1 i 2" zastępuje się wyrazami "art. 9c ust. 2 pkt 1, 2 i 8, ust. 3 pkt 4 i ust. 5 pkt 2 lit. b i c";

3. Zmiana zawarta w art. 1 w pkt 11 i 12 (nowe zasady obsadzania stanowiska dyrektora szkoły), wprowadzona w II czytaniu w Sejmie, skutkuje wątpliwościami w zakresie zgodności ustawy z konstytucyjnymi przepisami określającymi tryb stanowienia prawa tj. art. 119 ust. 1 i 2 Konstytucji RP. Przepisy te stanowią, iż Sejm rozpatruje ustawy w trzech czytaniach, oraz wskazuje, że do projektu ustawy uprawnione podmioty mogą wносить poprawki. Z wykładni tych przepisów na gruncie bogatego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego wynika, iż poprawki zgłaszane w trakcie kolejnych czytań muszą pozostawać w **odpowiednim powiązaniu z treścią projektu ustawy**; muszą zmierzać do modyfikacji treści projektu, a nie do stworzenia nowego projektu. Odmienne stanowisko oznaczałoby obejście konstytucyjnych wymagań dotyczących inicjatywy ustawodawczej. Wydaje się, iż treść zmian wprowadzonych w art. 1 pkt 11 i 12 nie pozostaje w ścisłym związku z przedmiotem projektowanej ustawy. Taka sama wątpliwość dotyczy zmiany wprowadzonej w art. 3 pkt 1 do ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym (nowe brzmienie art. 40 ust. 1).

PROPOZYCJE POPRAWEK:

...) w art. 1 skreśla się pkt 11 i 12;

...) w art. 9 w pkt 2 skreśla się wyrazy "art. 36a ust. 5 pkt 2 lit. b,";

...) w art. 3 skreśla się pkt 1;

4. W dodanym art. 64a (zmiana w art. 1 w pkt 19) przewidziano możliwość wprowadzenia przez dyrektora szkoły jednolitego stroju szkolnego, po zasięgnięciu opinii rady rodziców, a w szkołach, w których nie tworzy się rad rodziców – po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej. Przepis określa również tryb ustalania wzoru i warunków noszenia tego stroju, nie reguluje jednak kwestii ponoszenia kosztów z tytułu wprowadzenia tego wymogu. Należy przypuszczać, iż brak rozwiązania tej kwestii w ustawie będzie skutkował w praktyce trudnościami z zastosowaniem normy wynikającej z tego przepisu.

5. Rozpatrując kwestie finansowania szkół i placówek zarówno publicznych jak i niepublicznych, zmieniono przepisy określające zasady przekazywania udzielonych dotacji poprzez doprecyzowanie, iż dotacje przekazywane są na rachunek bankowy szkoły lub placówki. Należy jednak zauważyć, że:

- wskazanie rachunku bankowego **placówki** w zmienionym art. 80 ust. 6 jest błędne, gdyż przepis ten dotyczy dotacji udzielanych wyłącznie publicznym szkołom artystycznym, a nie placówkom,
- nie dokonano analogicznej zmiany w art. 90 ust. 4e określającym zasady przekazywania dotacji niepublicznym szkołom artystycznym o uprawnieniach szkół publicznych.

PROPOZYCJE POPRAWEK:

...) w art. 1 w pkt 22 w lit. e, w ust. 6 skreśla się wyrazy "lub placówki";

...) w art. 1 w pkt 24 w lit. d na końcu średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. e w brzmieniu:

"e) ust. 4e otrzymuje brzmienie:

"4e. Dotacje, o których mowa w ust. 4a-4c, są przekazywane w 12 częściach w terminie do ostatniego dnia każdego miesiąca na rachunek bankowy szkoły.";

6. W związku z wyrokiem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 21 września 2005 r. (sygn. akt P 17/04), wprowadzono zmianę w art. 91b ust. 2 pkt 3 Karty Nauczyciela, która skutkuje przyznaniem uprawnień wynikających z art. 88 nauczycielom zatrudnionym w **placówkach niepublicznych** (Przywołany art. 88 dotyczy szczególnego uprawnienia

nauczycieli w zakresie praw emerytalnych, skraca bowiem okres zatrudnienia konieczny do nabycia uprawnień emerytalnych. Nauczyciele, w oparciu o ten przepis, mogą przejść na wcześniejszą emeryturę jeżeli mają odpowiednio długi okres zatrudnienia oraz okres wykonywania pracy w szczególnym charakterze, bez konieczności osiągnięcia wieku emerytalnego wymaganego ustawą o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). Ustawa nie przyznaje jednak takich uprawnień (nie przewiduje zastosowania art. 88) do nauczycieli w **przedszkolach niepublicznych**, co biorąc pod uwagę argumentację Trybunału przytoczoną w uzasadnieniu powyższego wyroku, może skutkować niekostytucyjnością takiego rozwiązania.

W uzasadnieniu Trybunał zauważył, iż kryterium przyjęte dla zróżnicowania sytuacji prawnej nauczycieli w zakresie ubezpieczeń społecznych – kryterium charakteru i statusu prawnego pracodawcy, u którego są zatrudnieni ci nauczyciele (tzn. czy jest to instytucja publiczna czy niepubliczna) – nie jest kryterium właściwym. Jeżeli ustawodawca decyduje się na poddanie pewnej grupy zawodowej zatrudnionej w szeroko rozumianych instytucjach publicznych powszechnemu systemowi emerytalnemu, to przywileje dla takich grup muszą być uzasadnione ich szczególną rolą społeczną lub charakterem pracy, a nie mogą wynikać z samego faktu zatrudnienia w takich instytucjach.

7. Zgodnie z art. 9 pkt 1 ustawy, z dniem **1 lipca 2007 r.** wchodzi w życie przepisy przekazujące kompetencje w zakresie przeprowadzania egzaminów eksternistycznych Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i okręgowym komisjom egzaminacyjnym. Z tym też dniem wchodzi w życie przepisy określające zadania tych komisji, **z wyjątkiem zadań określonych w art. 9c ust. 2 pkt 3 i 4** (analizowanie wyników egzaminów eksternistycznych oraz opracowywanie i przekazywanie kuratorom oświaty i CKE sprawozdań z przeprowadzonych egzaminów eksternistycznych), które wejdą w życie 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy. Brak jest uzasadnienia dla takiego zróżnicowania terminów wejścia w życie przepisów odnoszących się do tej samej kwestii - nowych zadań okręgowych komisji egzaminacyjnych związanych z przeprowadzaniem egzaminów eksternistycznych.

PROPOZYCJA POPRAWKI:

...) w art. 9 w pkt 1 wyrazy "art. 9c ust. 2 pkt 1 i 2" zastępuje się wyrazami "art. 9c ust. 2 pkt 1, 2, 3 i 4";

8. Ustawa przyznaje określone kompetencje radom rodziców. Należy zauważyć, iż uprawnienia takie jak: opiniowanie programów wychowania przedszkolnego, programów

nauczania oraz podręczników, które znajdują się w szkolnym zestawie programów nauczania i szkolnym zestawie podręczników (art. 22a ust. 2a), uprawnienia opiniodawcze przy obsadzaniu stanowiska dyrektora szkoły oraz uczestniczenie w pracach komisji konkursowej wyłaniającej kandydata na stanowisko dyrektora szkoły (art. 36a ust. 4, ust. 5 pkt 2 lit. b, ust. 5b, ust. 9, ust. 11), przedstawianie opinii w przedmiocie podjęcia działalności w szkole lub placówce przez stowarzyszenia i inne organizacje, których celem statutowym jest działalność wychowawcza (art. 56 ust. 2), będą przysługiwały radom rodziców po upływie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy, gdyż w takim terminie wchodzi w życie wymienione przepisy. Jednakże, zgodnie z art. 9 pkt 2, **obowiązek** utworzenia w szkołach i placówkach publicznych rad rodziców powstaje dopiero z dniem 1 września 2007 r., co oznacza niemożliwość wykonania przepisów wymienionych powyżej w szkołach i placówkach, w których obecnie nie zostały utworzone **żadne organy** będące reprezentacją rodziców uczniów.

Poprawki doprecyzowujące i redakcyjne:

- 1) w art. 1 w pkt 1, w art. 4a w ust. 3 użyte dwukrotnie wyrazy "o których mowa w ust. 2" zastępuje się wyrazami "o których mowa w przepisach wydanych na podstawie ust. 2";
- 2) w art. 1 w pkt 5, w art. 10 w ust. 2 wyrazy "szkoły podstawowej dla dorosłych oraz gimnazjum i liceum ogólnokształcącego dla dorosłych" zastępuje się wyrazami "odpowiednio szkoły podstawowej dla dorosłych, gimnazjum lub liceum ogólnokształcącego dla dorosłych";
- 3) w art. 1 w pkt 15, w art. 53 w ust. 4 w pkt 2 wyrazy "przedstawicieli rad" zastępuje się wyrazami "przedstawicieli rad oddziałowych";
- 4) w art. 8 użyte dwukrotnie wyrazy "art. 22a ust. 8 i 9" zastępuje się wyrazami "art. 22a ust. 8";

Renata Bronowska

Starszy legislator